

3941
Ge 130
ek cevap

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-129/4308/9486
Konu : Yazılı soru önergesi

05/03/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 20/02/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-49003 sayılı yazı,
b) 08/03/2012 tarihli ve 856/1827 sayılı yazı,
c) 11/07/2012 tarihli ve 1787/3633 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Ali Özgündüz tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3941 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiştir. Soru önergesine konu edilen hususlarda, Dışişleri ile Maliye bakanlıklarıyla yazışmaların devam ettiği ve Bakanlığımıza bilgi iletildiğinde ayrıca cevap verileceğinden bahisle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan kısmî cevap örneği ilgi (c) yazımızla iki nüsha halinde gönderilmiştir.

7/3941 Esas Nolu soru önergesine, Bakanlığımıza iletilen bilgiler doğrultusunda hazırlanan ek cevap ve eki iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EKLER:

- 1- Soru önergesi ek cevabı (2 adet)
- 2- 02/11/2012 tarihli ve 5074018 sayılı yazı (2 adet)
- 3- 11/04/2012 tarihli ve 12516 sayılı yazı (2 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

3341
Gök 130
06.02.2013

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-129/4307/9485
Konu : Yazılı soru önergesi

05/03/2013

Sayın Ali ÖZGÜNDÜZ
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3941 Esas Nolu soru önergesine, 11/07/2012 tarihli ve 1964/4016 sayılı yazımızla verilen kısmî cevapta, Dışişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığıyla yazışmaların devam etmekte olduğu ve Bakanlığımıza bilgi iletilindiğinde ayrıca cevap verileceği bildirilmiştir.

Soru önergesinde yer alan hususlarla ilgili olarak, Maliye Bakanlığının 11/04/2012 tarihli ve 12516 sayılı yazısı ile Dışişleri Bakanlığının 02/11/2012 tarihli ve 5074018 sayılı yazısı ile eki ilişiktir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.BHM.0.31.00.00.4394-12516

Konu : Yazılı Soru Önergesi

11.04.2012- 09982

ADALET BAKANLIĞINA
(Kanunlar Genel Müdürlüğü)

İlgi : 08/03/2012 tarihli ve B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-129/857/1829 sayılı yazı.

İstanbul Milletvekili Ali ÖZGÜNDÜZ tarafından Bakanlıklarına yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenen 7/3941 Esas Nolu soru önergesinde yer alan ve Bakanlığımızla ilgili olan hususlarda bilgi verilmesi ilgi yazıda istenmektedir.

Soru önergesinde yer alan 1, 2, 3, 5, 7 ve 8 inci soruların Bakanlığımızla bir ilgisi bulunmamaktadır.

Dördüncü soruya ilişkin olarak:

AİHM kararlarında hükmedilen tazminatlar Dışişleri Bakanlığı tarafından ödendiğinden, Bakanlığımızdaki bilgiler sadece bu Bakanlık tarafından gönderilen dosyalardaki mevcut bilgilerle sınırlı olup, ödenen toplam tazminat tutarı hakkındaki en sağlıklı bilgi ve sayısal verilerin Dışişleri Bakanlığından temin edilebileceği düşünülmektedir.

Rücu konusunda ise, AİHM kararlarında kamu görevlilerine ilişkin herhangi bir kusur değerlendirmesi yapılmamaktadır. Bu nedenle, AİHM tarafından hükmedilen tazminatların ödendiğine dair belgeler Bakanlığımıza intikal ettiğinde, kişisel kusuru bulunan kamu görevlilerine rücu edilmesini sağlamak amacıyla, Bakanlığımız tarafından dava konusu olayın ilgili bulunduğu İdarelerden, kamu görevlilerinin kişisel sorumluluklarının olup olmadığının, varsa sorumluların açık kimlik ve tebligata elverişli adreslerinin bildirilmesi talep edilmektedir. İlgili İdarelerce bildirilmesi halinde, Borçlar Kanununun 41 inci ve devamı maddeleri uyarınca rücu en alacak davaları açılmaktadır. Bakanlığımızdaki mevcut bilgilere göre, AİHM'in 7 kararı uyarınca ilgili İdarelerden alınan bilgiler doğrultusunda sorumlu personel aleyhine 7 dava açılmış olup, bu davalardan üçü reddedilmiş, diğer dördü ise henüz sonuçlanmamıştır.

Altıncı soruya ilişkin olarak ise; AİHM kararlarına dayanılarak yapılan yasal düzenlemelerin tümü hakkındaki genel bilginin, Bakanlıkları tarafından bu konuda ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının katılımı ile gerçekleştirilmiş olan Çalıştay sonucunda elde edilen bilgi ve verilerden yararlanılarak belirlenebileceği düşünülmektedir.

Bakanlığımızla ilgili olarak ifade edilmesi gereken yasal düzenleme ise AİHM'in 08/12/2009 tarihli Osman YILMAZ (18896/05) Kararı ve Anayasa Mahkemesinin 14/01/2010 tarihli ve E.2009/27 K.2010/9 sayılı kararı gereğince, Harçlar Kanunu'nun 28/1-a maddesinde, 6009 sayılı Kanunun 18 inci maddesi ile yapılmış olan değişikliktir.

Bilgilerine arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları Genel Müdür Yardımcılığı

ÇOK İVEDİ

Sayı : B.06.0.ÇSG.0.02.00.00-156.50/23-2012/5074018
Konu : Yazılı Soru Önergesi / Ali
Özgündüz / 7/3941

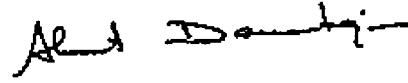
02 Kasım 2012

ADALET BAKANLIĞINA

İlgi: 08.03.2012 tarihli ve 129/857/1829 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili Sayın Ali Özgündüz tarafından Adalet Bakanı Sayın Sadullah Ergin'e yöneltilen 7/3941 esas numaralı soru önergesinin Bakanlığınızı ilgilendiren hususlarına ilişkin yanıtları ekte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Ahmet DAVUTOĞLU
Dışişleri Bakanı

Ek: 3 sf.

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI

(B.06.0.CSG.0.02.00.00-156.50/23-2012/ 5074018 sayılı vazının ekidir.)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ ALİ ÖZGÜNDÜZ'ÜN 7/3941 SAYILI YAZILI SORU
ÖNERGESİ

SORULAR

Ülkemizde son günlerde, yurttaşlarımızın adalete olan güveninin sarsılmasına neden olan olayları sıkça konuşur olmuştur. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) verdiği kararların ülkemizde uygulanma oranı da kamuoyunun tartıştığı bu konuların başında gelmektedir. Türkiye AİHM'in kendisi hakkında verdiği kararlardan maalesef 1773'ünü henüz uygulamış değildir. Türkiye'nin 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla AİHM'den en az bir başlıkta ihlal aldığı toplam 2404 karara muhatap olduğu hatırlandığında, kararların yüzde 74'ünü uygulamadığı gibi bir sonuçla karşılaşmaktayız. Türkiye, bu oranıyla 2522 dosyası bulunan İtalya'dan sonra Avrupa ikincisidir. Türkiye'den sonra üçüncülük sırasında 1083 dosyayla Rusya gelmektedir. Norveç'in uygulama bekleyen ihlal kararı sayısı ise sadece 1'dir. Bazı Avrupa ülkeleri için sayılar şöyledir: İsveç 6, İspanya 27, İngiltere 39, Fransa 73, Ukrayna 820. Türkiye, AİHM'nin incelemeye aldığı şikâyet başvurularında ise Rusya'dan sonra ikinci gelmektedir. Bu rakamlar dikkate alındığında, insan hakları konusunda ülkemizdeki tablonun çok iç açıcı olmadığı görülmektedir. Bu bağlamda:

1. AİHM tarafından mahkûm edildiğimiz dosyaların, Bakanlığınızca sınıflandırılması yapılmış mıdır? Bu insan hakkı ihlalleri hangi başlıklarda toplanmaktadır?

3. Elde edilen istatistiklerden, AİHM kararlarının yüzde 74'ünün Hükümetinizce uygulanmadığını görmekteyiz. Bunun nedenleri nelerdir? Bakanlığınız bu konuda herhangi bir çalışma yapmakta mıdır?

4. Hükümetinizde AİHM tarafından verilen mahkûmiyet kararlarından uyguladığımız yaklaşık yüzde 26'lık bir oran için ne kadarlık bir tazminat ödenmiştir? Bunun ne kadarı sorumlu personele rücu edilmiştir?

5. AİHM tarafından verilen mahkûmiyetlerde, yerine getirilen tazminat ödemelerini sınıflandırdığımızda, hangi başlıklarda verilen cezaların yerine getirildiği görülmektedir?

YANITLAR

1. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından verilen mahkûmiyet kararları, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) ihlaline hükmedilen ilgili maddelerine göre sınıflandırılmaktadır. Bu itibarla, ülkemiz aleyhindeki AİHM kararları şu başlıklar altında toplanmıştır: yaşam hakkı ve bu hakka ilişkin etkin soruşturma yürütülmesi; işkence yasağı ve bu yasağa ilişkin etkin soruşturma yürütülmesi; insanlık dışı ve alçaltıcı muamele; özgürlük ve güvenlik hakkı; uzun tutukluluk; tutukluğa itiraz hakkı; adil yargılanma hakkı; uzun yargılama; iç hukukta verilen kararın icra edilmemesi; Savcı mütalaasının başvuran tarafa tebliğ edilmemesi; kanunsuz ceza olmayacağına ilişkin prensip; özel ve aile hayatına saygı hakkı; düşünce, vicdan ve din özgürlüğü; ifade özgürlüğü; toplantı ve demek kurma özgürlüğü; etkili başvuru hakkı; ayrımcılık yasağı; mülkiyet hakkı; eğitim hakkı; serbest

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI

(B.06.0.CSG.0.02.00.00-156.50/23-2012/ 5074018 sayılı yazının ekidir.)

seçim hakkı; AİHS'nin Mahkeme'ye başvuru hakkının etkin bir şekilde kullanılmasına engel olunmasını yasaklayan 34. maddesindeki yükümlölüklerin yerine getirilmemesi.

3. Sözkonusu 1773 karar, AİHM kararlarının icrasını denetleyen Avrupa Konseyi Delegeler Komitesi gündeminde olan ve genellikle AİHM tarafından hükmedilen tazminatlar dışında kalan bireysel önlemler ile yasa değışiklikleri gibi genel önlemleri içeren ihlal kararlarından oluşmaktadır. Kararların icra edilmediğı gerekçesiyle gündemden düşürölme sebepleri ise çeşitlidir. Bu itibarla, denetleyici mekanizma olan Delegeler Komitesi'nin kararı gündemden düşürmek için aradığı koşullar oldukça sıkı olmakta ve bu anlamda bireysel önlemler bakımından başvuranın mağduriyetinin münferiden giderilmiş olmasının yanı sıra kararın, benzer ihlallerin önlenmesini sağlayacak şekilde, genel önlemler bakımından da tüm boyutlarıyla icra edilmiş olması gerekmektedir. Bununla birlikte, kararın icrası için alınan önlemlerin yeterliliğı konusunda Delegeler Komitesi tarafından yapılan değerdendirme kayda değerdere bir zaman almakta, bu da kararın gündemden düşürölmesini erteleyebilmektedir.

Öte yandan, ölkemiz aleyhindeki kararların önemli bir bölümü, konuları itibariyle mükerrer olan ve uzun yargılama, uzun tutukluluk gibi sistematik sorunlardan kaynaklanan ihlal kararlarından oluşmaktadır. Bu nedenle, bu türden kararlarda başvuranların bireysel mağduriyetleri giderilmiş olsa dahi mevcut sistematik soruna kesin çözüm getirilemediğı sürece karar, denetim gündeminde tutulmaya devam etmektedir.

Son olarak, ölkemiz aleyhindeki GKRY kaynaklı kayıp şahıslar ve mülkiyete ilişkin ihlal kararlarının, Ada'da siyasi bir çözüme ulaşıncaya kadar kararların icra edilmemesi gerektiğı yönündeki tutumumuz nedeniyle yerine getirilmemekte, dolayısıyla Delegeler Komitesi gündeminde tutulmaktadır.

4. İhlal kararları çerçevesinde hükmedilen tazminat miktarlarına ilişkin ödemeler, ödeme sorumluluğunun Maliye Bakanlığı'ndan Bakanlığımıza geçtiğı 2004 yılı Mayıs ayından, 1 Mart 2012 tarihinde yürürlüğe giren "Adalet ve Dışışleri Bakanlığı Arasında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Önündeki Savunmalar ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının İcraına İlişkin İşbirliğı Protokolü" çerçevesinde Adalet Bakanlığı'na geçtiğı döneme kadar Bakanlığımızca yerine getirilmiştir. Sözkonusu tazminat miktarları 2004 yılı Mayıs ayı itibariyle aşağıda sunulmaktadır:

2004: 22.227.431,00 TL

2005: 16.218.875,48 TL

2006: 13.847.145,88 TL

2007: 26.221.833,85 TL

2008: 10.391.440,84 TL

2009: 11.662.799,72 TL

2010: 33.099.333,12 TL

2011: 37.137.069,80 TL

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI

(B.06.0.CSG.0.02.00.00-156.50/23-2012/ 5074018 sayılı yazının ekidir.)

2012: 10.135.597,00 TL (ilk iki ay)

5. AİHM tarafından ölkemiz aleyhine verilen ihlal kararlarında hükmedilen tazminatlar, Kıbrıs kaynaklı mülkiyet ve kayıp şahıslara ilişkin başvurular hariç, Devletimiz tarafından ödenmektedir.